

Projekt

z dnia 27 sierpnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY CZŁUCHÓW**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Człuchów
na lata 2025-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49),

Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1.1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Człuchów na lata 2025-2027”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

2. „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Człuchów na lata 2025-2027” obowiązuje od 1 stycznia 2025 r.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Człuchów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Anna Duraj

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Człuchów

z dnia.....2025 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY CZŁUCHÓW NA LATA 2025 – 2027

Człuchów 2025

I. Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Człuchów na lata 2025-2027 jest kontynuacją programów realizowanych przez Gminę Człuchów w latach 2013 - 2015, 2016 - 2018, 2019 - 2021, 2022 - 2024. Został on opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49), która weszła w życie 01 stycznia 2012 r.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny, w których tworzy się i dąży do rozwoju systemu opieki nad dzieckiem, poprzez tworzenie placówek wsparcia dziennego oraz pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, stwarzanie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, udzielanie wsparcia rodzinom wspierającym, współfinansuje pobyt dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji, PCPR, itp.

Głównym celem Programu jest skuteczny system opieki nad dzieckiem i rodziną sprzyjający, prawidłowemu jej rozwojowi w Gminie Człuchów. Ma dotyczyć zarówno rodzin działających prawidłowo, jak i rodzin zagrożonych dysfunkcyjnością oraz rodzin już dysfunkcyjnych. Proponowane działania koncentrują się na wspieraniu umiejętności wychowawczych rodziny, profilaktyce społecznej dzieci i młodzieży, optymalizacji działań związanych ze sprawowaniem pieczy zastępczej.

Rodzina jest pierwszym i fundamentalnym środowiskiem życia dziecka. Mówi się o niej, jako podstawowej komórce społecznej, w której odbywa się wychowanie oraz opieka nad dzieckiem. Jako naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój w każdej sferze – tj. emocjonalnej, intelektualnej i poznawczej. To właśnie rodzina najsilniej oddziałuje na kształtowanie osobowości dziecka, tworzenie jego systemu wartości i wiary we własne możliwości, dlatego tak ważne jest by funkcjonowała ona prawidłowo i wypełniała swoje funkcje jak najlepiej.

Współczesne rodziny mają wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej się rzeczywistości. Coraz częściej dotyczą je zjawiska uzależnień, przemocy, dysfunkcji. Towarzyszą im trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które rzutują na prawidłowy rozwój dziecka. Niezwykle ważne jest umacnianie rodziny i przeciwdziałanie jej dysfunkcjonalności. Należy zatem objąć rodziny wsparciem i podejmować działania służące udzielaniu im wszechstronnej pomocy.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Praca z rodziną biologiczną w przypadku, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, ma na celu jak najszybszy jego powrót do rodziny.

Podstawą niniejszego Programu jest więc dobro dzieci, które potrzebują szczególnej troski i pomocy ze strony dorosłych.

II. Podstawa prawna działań ujętych w Programie

- 1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.);
- 2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
- 3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.);
- 4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz.1673);
- 5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- 6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829).

III. Ogólna charakterystyka Gminy Człuchów

Gmina Człuchów jest gminą wiejską usytuowaną w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego, w powiecie człuchowskim. Gmina składa się z 25 sołectw, zajmuje 361,65 km kwadratowych powierzchni, według stanu na dzień 31.12.2024 r. liczyła 11.018 mieszkańców.

Tabela 1 Ludność faktycznie zamieszkała w gminie Człuchów

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Ludność ogółem	11042	11059	11018
Kobiety	5448	5451	5422
Mężczyźni	5594	5608	5596

Źródło: Bank danych lokalnych/Ewidencji ludności UG Człuchów

W roku 2024 w stosunku do roku 2023 zmniejszyła się liczba mieszkańców gminy o 41 osób, w porównaniu roku 2024 do roku 2022 liczba mieszkańców spadła o 24 osoby. Natomiast w porównaniu roku 2023 do roku 2022 nastąpił wzrost liczby mieszkańców o 17 osób.

Tabela 2 Ruchy naturalne zmian liczby ludności

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Urodzenia żywe	106	102	101
Zgony	117	113	102
Przyrost naturalny	-11	-10	-1

Źródło: Bank Danych Lokalnych/Ewidencji ludności UG Człuchów

Przyrost naturalny w prezentowanych latach wyniósł odpowiednio -11 w roku 2022, -10 w roku 2023 oraz -1 w roku 2024.

Tabela 3 Migracje ludności

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
zameldowanie	227	186	180
wymeldowanie	172	156	194
Saldo migracji	+55	+30	-14

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W analizowanych latach liczba zameldowań na terenie gminy Człuchów w porównaniu z liczbą wymeldowań była różna. W 2024 roku wymeldowania przekraczały zameldowania, natomiast w latach 2023 i 2022 liczba wymeldowań była niższa niż zameldowań.

Tabela 4 Struktura ekonomicznych grup ludności

	2022	2023	2024
Ludność ogółem	11042	11059	11018
Ludność w wieku przed produkcyjnym	2640	2649	2636
Ludność w wieku produkcyjnym	6735	3722	3342
Ludność w wieku po produkcyjnym	1667	1668	1740

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Z powyższej tabeli wynika, iż w strukturze ludności gminy Człuchów w latach 2022 – 2024 stwierdza się, że zdecydowaną większość stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Niemniej jednak zauważyć należy stały wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 5 Struktura bezrobocia w gminie Człuchów w latach 2022-2024

ROK	Liczba osób bezrobotnych			Liczba osób uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych		
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2022	371	221	150	91	50	42
2023	360	208	152	71	39	32
2024	367	215	152	75	49	26

Źródło: PUP Człuchów

W relacji analizowanych lat liczba osób bezrobotnych w gminie Człuchów kształtuje się na zbliżonym poziomie. Jeżeli chodzi o osoby uprawnione do zasiłku dla bezrobotnych to widać spadek na przestrzeni dwóch lat tj. 2022 i 2023 oraz niewielki wzrost w roku 2024. Zauważyć należy natomiast spadek rok do roku liczby bezrobotnych mężczyzn z prawem do zasiłku.

IV. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Człuchów

Program został opracowany w oparciu o analizę dokumentacji zgromadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Człuchowie na przestrzeni lat 2022-2024.

Najczęstszą przyczyną trudnej sytuacji życiowej bywa występowanie kilku, ściśle ze sobą powiązanych negatywnych przesłanek, ponieważ zazwyczaj bezrobocie generuje ubóstwo, a ono z kolei często prowadzi do chorób, bezradności, uzależnień, czy też bezdomności.

Tabela 6 Powody udzielania pomocy w latach 2022-2024

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2022	2023	2024
Ubóstwo	111	121	109
Sieroctwo	0	1	1
Bezdomność	10	13	13

Potrzeba Ochrony macierzyństwa	13	12	6
Bezrobocie	77	69	63
Niepełnosprawność	116	116	117
Długotrwała lub ciężka choroba	102	115	104
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	11	13	14
Alkoholizm	15	22	15
Narkomania	0	2	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	0	3
Zdarzenie losowe	3	2	3
Sytuacja kryzysowa	1	2	1

Źródło: dane własne

W gminie Człuchów najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc były kolejno: niepełnosprawność, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie. Te powody utrzymują się na przestrzeni badanych lat na zbliżonym poziomie z niewielką tendencją spadkową.

Zauważyć należy, że rok do roku następuje niewielki wzrost liczby rodzin którym udziela się wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie w ramach swych zadań przyznaje świadczenia pieniężne i niepieniężne. W roku 2024 nastąpił spadek przyznawanych świadczeń ogółem o 25 rodzin w porównaniu do roku 2023.

Tabela 7 Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą w latach 2022 – 2024

Wyszczególnienie	ROK		
	2022	2023	2024
Świadczenia przyznane ogółem	261	280	255
pieniężne	235	251	220
niepieniężne	32	35	49

Źródło: dane własne

Rodziny z Gminy Człuchów korzystają z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. W większości przyznawane są zasiłki na zakup posiłku lub żywności. Z przyznanych zasiłków rodzice sami opłacają posiłki dla dzieci w szkole. Dzięki temu dzieci nie są stygmatyzowane, rodzice czuwają nad systematycznym płaceniem za faktycznie zjedzone posiłki i są w stałym kontakcie ze szkołą.

W związku z pogłębiającym się procesem starzenia się społeczeństwa, należy podejmować wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z takich działań jest ustanowienie rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. W ramach tego programu funkcjonuje ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom z trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Rodzice mogą korzystać z kart dożywotnio, dzieci do osiemnastego roku życia lub ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień świadczonych przez instytucje państwowe podległe ministerstwom oraz przez podmioty prywatne na podstawie pisemnej umowy z MRPiPS.

Tabela 8 Liczba rodzin i wydanych Kart Dużej Rodziny w latach 2018 – 2021

	ROK		
	2022	2023	2024
Liczba rodzin	117	152	59
Liczba wydanych Kart Dużej	280	352	130

Rodziny			
----------------	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

Rodziny z problemami związanymi z występowaniem przemocy domowej mogą uzyskać pomoc i wsparcie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Człuchowie, w Zespole Interdyscyplinarnym działającym przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Człuchowie oraz w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie w Gminie Człuchów, który mieści się przy ul. Szczecińskiej 17. W ramach punktu udzielane jest wsparcie terapeuty ds. uzależnień i specjalisty do spraw przemocy oraz radcy prawnego.

Tutejszy ośrodek poza świadczeniami z pomocy społecznej wypłaca również rodzinom zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia pielęgnacyjne, jak również świadczenia w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Tabela 9 Rzeczywista liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i opiekuńczych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	ROK		
	2022	2023	2024
Zasiłki rodzinne z dodatkami	372	295	218
„Becikowe”	57	58	32
„Za życiem”	2	2	2
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	55	44	47

Źródło: Dane GOPS Człuchów

Z powyższej tabeli można zauważyć spadek liczby rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Spowodowane jest to w większości wypadków przekroczeniem kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymania zasiłku rodzinnego, które wynosi na chwilę obecną 674 zł na osobę a w przypadku gdy w rodzinie jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Nastąpił również spadek wypłacanych jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka tzw. „Becikowe”. Spowodowane jest to niską dietnością oraz przekraczaniem kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania takiego świadczenia.

Kolejną formą wsparcia rodzin z dziećmi realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie jest wsparcie asystenta rodziny.

Zdarzają się sytuacje, że pomimo szeroko rozumianej pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodziny zachodzi konieczność wprowadzenia do rodziny asystenta rodziny. Praca asystenta ma się koncentrować przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczej rodzin, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego. Podstawowym zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Swoją pracę wykonuje w miejscu zamieszkania rodziny i/lub w miejscu przez nią wskazanym. Główną formą pracy asystenta rodziny jest towarzyszenie (asystowanie).

Do głównych zadań asystenta rodziny należą:

- pedagogizacja rodziców, dotycząca prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi - przekazywanie informacji dot. właściwych postaw rodzicielskich, sposobów komunikowania się, metod wychowawczych, sposobów i miejsc spędzania czasu wolnego z dziećmi, współorganizacji wycieczek i pikników rodzinnych. Podczas kontaktów z rodziną asystenci rodzin przekazują wiedzę w myśl zasady: „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, uczą rodziców jak ważne jest ich zainteresowanie i pomoc w odrabianiu lekcji, jak wyznaczać obowiązki domowe i je egzekwować, jak ważne są kary i nagrody, zachęcają do okazywania dzieciom uczuć i dawania poczucia bezpieczeństwa;
- prowadzenie dla rodziców poradnictwa i treningi w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, załatwiania spraw urzędowych;
- motywowania do zmiany i pracy nad sobą;
- wskazanie różnych możliwości, np. zachęcania do udziału w różnego rodzaju projektach, informowanie o możliwości udziału w zajęciach kulturalnych, kołach zainteresowań, rekreacyjnych i sportowych;
- udzielanie informacji oraz poszerzanie świadomości w zakresie przysługujących klientom praw oraz obowiązków wynikających z założenia rodziny;
- motywowanie do zdobywania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych dorosłych członków rodziny oraz zachęcanie do aktywności zawodowej (poszukiwania i podejmowania legalnej pracy zarobkowej);
- współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz pomocy rodzinie;
- współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w celu ustalenia możliwości powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej;
- w sytuacji koniecznej interwencji Sądu we władzę rodzicielską wspólne działania mające służyć szybkiemu powrotowi dziecka do domu i reintegracji rodziny;
- monitorowanie postępów rodziny po zakończeniu współpracy.

Dodatkowo zakres asystenta rodziny powiększył się od 2017 r. o zadania mające na celu kompleksowe wsparcie, wynikające z połączenia zadań asystenta rodziny na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Tabela 10 Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2022 – 2024

Wyszczególnienie	ROK		
	2022	2023	2024
Liczba asystentów	1	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	14	14	13
- w tym dzieci	33	30	35
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	36	30	28

Źródło: Opracowanie własne

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Człuchowie zatrudnia się jednego asystenta rodziny i w 2024 roku jego wsparciem objętych było 13 rodzin, w których przebywa 35 dzieci. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny jest na stałym poziomie. Niemniej na przestrzeni lat 2022-2024 widoczny jest spadek liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem długotrwałym i bardzo złożonym. Efekty pracy nie zawsze są widoczne od początku objęcia rodziny wsparciem. Jest to zależne od aktywności rodziny i potrzeby zmiany ich sposobu życia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie ponosi koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej zarówno instytucjonalnej jak i rodzinnej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- b) 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- c) 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a) 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- b) 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- c) 50 % w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

Do wyżej wymienionych wydatków zalicza się:

- świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka,
- dofinansowanie do wypoczynku dziecka,
- świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka,
- świadczenie przyznane w związku wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki.

Tabela 11 Koszty poniesione za pobyt dzieci w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2022 – 2024

	ROK		
	2022	2023	2024
Oплата gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	357 467	512 028	649 232

Źródło: Dane GOPS Człuchów

V. Cele i działania programu

Celem głównym Programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Do osiągnięcia celu głównego powinna doprowadzić realizacja celów szczegółowych:

1. Zapewnianie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji;
2. Wspieranie w rozwoju umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodzin;
3. Podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny;
4. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej;
5. Prowadzenie i rozwijanie działalności profilaktycznej skupiającej się na wzmacnianiu roli i funkcji rodziny

Działania podejmowane w celu realizacji celu głównego i celów szczegółowych.

Cel szczegółowy nr 1 - Zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.1	Udzielanie rodzinom będącym	Gminny Ośrodek Pomocy	Liczba rodzin:

	w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.	Społecznej w Człuchowie	- objęta pomocą społeczną; - korzystających z zasiłków rodzinnych i funduszu alimentacyjnego
1.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	Liczba rodzin, dzieci i osób dorosłych korzystających z posiłków w programie i poza programem.
1.3	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym i naukowym.	Urząd Gminy Człuchów	Liczba osób, objętych wsparciem stypendialnym (socjalnym, naukowym, sportowym)
1.4	Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem
1.5	Wsparcie dzieci i młodzieży z rodzin ubogich w dostępie do wypoczynku.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie GKRPA przy UG Człuchów	Liczba osób korzystających ze wsparcia w celu zapewnienia wypoczynku
1.6	Poradnictwo i praca socjalna na rzecz rodzin z dziećmi świadczona przez pracowników pomocy społecznej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	Liczba rodzin objętych wsparciem
1.7	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego i prawnego.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie	Liczba osób korzystających z poradnictwa Liczba udzielonych porad Liczba podmiotów udzielających wsparcia
1.8	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej itp.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie Urząd Gminy Człuchów	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych placówkach wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach
Cel szczegółowy nr 2 - Wspieranie w rozwoju umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodzin			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
2.1	Zapewnienie usługi asystenta rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie Sąd Rodzinny i Nieletnich	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
2.2	Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci.	Świetlice wiejskie	Liczba realizowanych form wsparcia

		Placówki oświatowe	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem
2.3	Współfinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie; Urząd Gminy Człuchów; Placówki oświatowe; GKRPA przy UG Człuchów Organizacje pozarządowe	Liczba zorganizowanych form wypoczynku Liczba dzieci korzystających z wypoczynku
2.4	Realizacja ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe Świetlice wiejskie	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych
2.5	Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	Ilość złożonych wniosków Ilość wydanych Kart
2.6	Współorganizowanie wydarzeń o charakterze integrującym rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie Urząd Gminy Człuchów Placówki oświatowe	Liczba zorganizowanych wydarzeń

Cel szczegółowy nr 3 - Podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
3.1	Zapewnienie dostępu do szkoleń i superwizji dla asystenta rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	Liczba zorganizowanych szkoleń i superwizji
3.2	Zapewnienie dostępu do szkoleń i superwizji dla pracowników socjalnych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	Liczba zorganizowanych szkoleń i superwizji. Liczba osób biorących udział w szkoleniach i superwizjach.
3.3	Szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego przy GOPS Człuchów.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących udział w szkoleniach
3.4	Prowadzenie pracy socjalnej i monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną
3.5	Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie Zespół Interdyscyplinarny Gminna komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych Placówki oświatowe	Liczba udzielanych informacji
3.6	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	Liczba instytucji i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny

		Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie Gmina Człuchów	
3.7	Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym.	Placówki oświatowe	Liczba programów i liczba dzieci objętych tymi programami
Cel szczegółowy nr 4 - Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
4.1	Udział w spotkaniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie i pieczy zastępczej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	Liczba spotkań Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną
4.2	Interdyscyplinarne działania zapobiegające umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej: pomoc socjalna i poradnictwo.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie Instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny	Liczba dzieci które wróciły do rodziny biologicznej
Cel szczegółowy nr 5 - Prowadzenie i rozwijanie działalności profilaktycznej skupiającej się na wzmacnianiu roli i funkcji rodziny			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
5.1	Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie	Liczba programów realizowanych na rzecz rodziny
5.2	Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci.	Placówki oświatowe	Liczba dzieci objętych pomocą
5.3	Współorganizowanie wydarzeń o charakterze profilaktycznym – festynów, pikników rodzinnych, sportowych	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki Oświatowe Urząd Gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	Liczba przeprowadzonych wydarzeń o charakterze profilaktycznym

VI. Adresaci Programu

Adresatami programu są przede wszystkim dzieci oraz ich rodzice zamieszkujący na terenie Gminy Człuchów, a w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie rodziny, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub takiej władzy są pozbawione. Niemniej program kierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy, również tych, którzy nie korzystają z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie, a mają problemy w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

VII. Realizatorzy Programu

Realizatorem niniejszego programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie, który współpracuje, między innymi z poniżej wymienionymi podmiotami:

1. Urząd Gminy w Człuchowie;
2. Zespół Interdyscyplinarny;
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie;
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
5. Komenda Powiatowa Policji w Człuchowie;
6. Placówki służby zdrowia;
7. Sąd Rejonowy w Człuchowie (Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej);
8. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie;
9. Punkt Interwencji Kryzysowej;
10. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Człuchowie;
11. Organizacje pozarządowe.

VIII. Zakładane efekty realizacji Programu

Dzięki realizacji założonego celu głównego oraz celów szczegółowych przez poszczególne podmioty i instytucje zakłada się, że zostaną stworzone odpowiednie warunki i możliwości dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie. Ważnym założeniem jest zmniejszenie ilości dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej i reintegracja rodzin naturalnych poprzez powrót dziecka do naturalnego środowiska rodzinnego.

IX. Źródła finansowania Programu

Program wspierania rodziny dla Gminy Człuchów na lata 2025-2027 finansowany będzie ze środków budżetu gminy Człuchów, dotacji celowej z budżetu państwa, środków unijnych, środków pozyskiwanych na realizację programów rządowych.

X. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring będzie dotyczyć realizacji zadań określonych w niniejszym Programie i będzie zadaniem jego realizatora. W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy Człuchów składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Uzasadnienie

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy wynikającym z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49), która weszła w życie 1 stycznia 2012 r. Ww. ustawa nakłada na samorządy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez podejmowanie różnorodnych działań o charakterze profilaktycznym, jak i naprawczym. Biorąc pod uwagę potrzeby wynikające z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, rada gminy, zgodnie z art. 179 ust. 2 ww. ustawy, uchwała gminny program wspierania rodziny.